

Remissvar SOU 2020:73

2021-04-21

Regeringkansliet
Miljödepartementet

10333 Stockholm

Yttrande till regeringen - Remiss av SOU 2020:73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen

Sammanfattning

- Åre kommun anser att skogsutredningen har missat målet och inte lever upp till utredningsdirektivets kärna - att stärka äganderätten till skog. Konflikter som utredningen har gått in för att ändra på kvarstår fortsatt efter ett genomförande av förslagen. Alltför stor vikt har lagts vid hur Sverige ska uppfylla internationella åtaganden om biologisk mångfald vilket resulterat i omfattande förslag på att undanta ytterligare skogsmark från brukande. Ska vi stimulera utvecklingen av en cirkulär bioekonomi behöver skogen brukas mer, inte mindre.
- Åre kommun ställer sig positiv till förslag om att frivillighet ska ligga som grund vid formellt skydd av skog och att markägaren ska ha full ersättning för detta. Positivt är också att man på goda juridiska grunder föreslår att inventering och registrering av nyckelbiotoper ska upphöra och därmed också samrådsplikten enligt miljöbalken för dessa områden.
- Åre kommun ställer sig negativa till förslag som anses gå i stäv med principen om frihet under ansvar, där inräknat naturinventeringar och formellt skydd av den fjällnära skogen. Utredningen ställer alltför stor tilltro till att ersätta skogsbruk för att skapa välfärd och landsbygdsutveckling. Man bortser i utredningen från att landsbygdens entreprenörer ofta står på flera ben, där skogsbruk är ett, och att brukningsbar skog är en belåningsbar säkerhet vid investeringar. En förändring av bevisbördan där skogsägaren åläggs utredningar och kunskapskrav anser Åre kommun inte är rättssäkert eller rimligt.
- Åre kommun ser konflikter i regellättnader eller regelförändringar och miljönytta. Ett politiskt ställningstagande på nationell nivå kan anses lösgöra vissa problembilder. I utredningen återfinns förslag som kan riskera den målbild som Sverige antagit för miljöns tillstånd och detta måste tas i hänsyn. Exempelvis förslag om minskade handläggningstider bör motiveras ur det faktum att det kan medföra bibehållen eller ökad miljönytta, genom utredningar eller övriga författningsförslag. Förändringar där utfallet är oklart bör utredas med fokus på miljönyttan och framtaget underlag ligga till grund för politiska ställningstaganden.

Övergripande ställningstagande

Jämtlands län är ett av Sveriges största skogslän. Skogen ger oss jämtar försörjning och livsmiljö. Åre kommun tar ställning för ett aktivt och hållbart skogsbruk och

accepterar därför inte förslag som kringgår skogsägarens bestämmanderätt över sin egen skog. Åre Kommun anser att skogsutredningen har missat målet och inte lever upp till utredningsdirektivets kärna - att stärka äganderätten till skog.

Att värna den biologiska mångfalden är i högsta grad ett allmänt intresse som är av betydelse på såväl lokal som global nivå och bör värderas högt.

Åre kommun anser dock att alltför stor vikt har lagts vid hur Sverige ska uppfylla internationella åtaganden om biologisk mångfald vilket resulterat i omfattande förslag på att undanta ytterligare skogsmark från brukande. Ska vi stimulera utvecklingen av en cirkulär bioekonomi behöver skogen brukas mer, inte mindre.

Att tillgodose det allmänna intresset utan konsekvenser för den enskilde bör eftersträvas, men tydliggörs i denna fråga som hittills oförenligt. Det anses därför rimligt att staten tar ansvar för bevarandet av den biologiska mångfalden och ersätter de enskilda markägare som annars drabbas av ekonomiska förluster. Åre kommun välkomnar en konkretisering av statens naturvårdsambitioner och anser att förslaget att frivillighet ska ligga som grund vid formellt skydd av skog i kombination med att markägaren ska ha full ersättning är mycket bra. Genom att bevarandevärd natur- och skogsmark ges ett formellt skydd skapas en tydlighet som underlättar för kommunernas planeringsarbete.

Positivt är att man på goda juridiska grunder föreslår att inventering och registrering av nyckelbiotoper ska upphöra och därmed också samrådsplikten enligt miljöbalken för dessa områden. Åre kommun sätter förhoppning till att nyckelbiotopsinventeringar kommer till nytta i till exempel ett framtagande av ett handlingsprogram eller övrig användning som säkerställer att stora mängder arbete inte helt förkastas.

Utredningen föreslår dock en ny typ av inventering, så kallad naturmiljöbeskrivning, på enskilt ägd skogsmark som vi anser inte är förenlig med den rådande principen om frihet under ansvar.

Frivilligheten vid formellt skydd tycks inte ska gälla i fjällnära skog där det utöver staten finns 7000 enskilda privata skogsägare. 525 000 hektar skog föreslås här avsättas, till en kostnad av 20 miljarder kronor, för att bidra till att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om biologisk mångfald. Detta trots att mer än 50% av den fjällnära skogen redan är undantagen från skogsbruk. Drygt hälften av den föreslagna arealen, 278 000 hektar, ligger i Jämtlands län. I Åre kommun finns 116 000 hektar fjällnära skog. Skulle all denna skog avsättas blir det ett hårt slag mot vår fjällkommun.

Utredningen sätter alltför stor tilltro till att turism kan ersätta skogsbruk för att skapa välfärd och landsbygdsutveckling. Man bortser i utredningen från att landsbygdens entreprenörer ofta står på flera ben, där skogsbruk är ett, och att brukningsbar skog är en belåningsbar säkerhet vid investeringar.

Myndigheterna har idag ett stort utredningsansvar vid inskränkningar av pågående markanvändning såsom skogsbruk. I miljöbalken råder omvänd bevisbörda, verksamhetsutövaren ska visa att man inte skadar miljön. Skogsutredningen vill införa miljöbalkens kunskapskrav i skogsvårdslagen. Förslaget kan innebära att skogsägaren tvingas bekosta dyra inventeringar för att få fortsätta med pågående skogsbruk. Detta är orimligt och inte rättssäkert. Förändring i regelverk måste

motiveras av stärkt eller bibehållen miljönytta. Genom Åre kommuns erfarenhet som tillsynsmyndighet kan kunskapskrav vara ett alternativ där kontinuerlig tillsyn inte är möjligt. Presenterat förslag om minskad handläggningstid hos Skogsstyrelsen kan riskera möjligheter till god handläggning och riskera önskad miljönytta.

ÅRE KOMMUN

Daniel Danielsson
Kommunstyrelsens ordförande

Tony Sparrman
Kommunsekreterare